

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7484/2021
15.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Матковић Стефановић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Клепић, адвокат из ..., против тужене Градске општине Стари Град са седиштем у Београду, чији је заступник Градско правобранилаштво Града Београда са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1773/21 од 22.04.2021. године, у седници одржаној 15.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1773/21 од 22.04.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1773/21 од 22.04.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 3748/18 од 30.11.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете исплати износ од 552.516,00 динара са законском затезном каматом од 13.02.2015. године до исплате, као и његов захтев за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целог поступка у износу од 72.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 3748/18 од 30.11.2020. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде штете исплати износ од 552.516,00 динара са законском затезном каматом од 13.02.2015. године до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 260.150,00 динара од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1773/21 од 22.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена

првостепена пресуда. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 10.500,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене, са предлогом да се иста одбаци као недозвољена.

Одлучујући о дозвољености ревизије, у смислу члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона, одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник стана у Београду у улици ... бр. .. на ... спрату на катастарској парцели .. КО Стари град. Грађевински инспектор Одељења за грађевинску инспекцију Управе Градске општине Стари град дана 13.01.2014. и 14.01.2014. године изласком на лице места, утврдио је да је тужилац као инвеститор, без грађевинске дозволе изводио прецизно наведене грађевинске радове на доградњи, односно реконструкцији свог стана ради припајања дела светларника зграде свом стану. Решењем Одељења за грађевинску инспекцију Управе ГО Стари град број ../14 од 10.02.2014. године наложено му је уклањање изведених радова у року од 2 дана од пријема решења, по коме није поступио. Исти орган тужене је закључком о дозволи извршења од 18.03.2014. године, дозволио принудно спровођење решења од 10.02.2014. године.

По уклањању изведених радова у поступку административног извршења у периоду од 25.04.2014. године до 30.04.2014. године, тужилац је поново извео исте грађевинске радове, што је од стране грађевинског инспектора тужене констатовано службеном белешком од 20.08.2014. године. Након тога је тужена без доношења новог решења и без закључка о дозволи његовог извршења (сматрајући да је код истоветне бесправне градње пуноважан основ представља решење од 10.02.2014. године и донет закључак о дозволи извршења тог решења од 18.03.2014. године), у периоду од 08.09.2014. године до 12.09.2014. године приступила поновном уклањању (рушењу) бесправно изведених радова у поступку административног извршења према решењу од 10.02.2014. године, а донет закључак о поновном извршењу решења о рушењу од 06.10.2014. године поништен је по жалби тужиоца. Решењем истог органа тужене бр. ... од 22.04.2014. године одбијен је захтев тужиоца за одлагање принудног извршења решења од 10.02.2014. године. Одлучујући о захтеву тужиоца од 29.01.2014. године ради накнадног издавања грађевинске и употребне дозволе, решењем Секретаријата за послове легализације објеката-Сектор за подручје општине Стари град, Врачар, Савски венац и Звездара број ../14 од 10.10.2014. године правноснажним дана 28.10.2014.

године, тужиоцу су одобрени спорни грађевински радови и дата је дозвола за употребу истих.

Поступак по предлогу тужиоца од 25.04.2014. године за понављање поступка окончаног решењем туженог органа од 10.02.2014. године није правноснажно окончан обзиром да је пресудом Управног суда У.13021/15 од 30.05.2018. године поништено решење Секретаријата за имовинске и правне послове Града Београда-Сектора за другостепени управни поступак број ../15 од 04.08.2015. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање, након чега је другостепени орган поништио закључак првостепеног органа од 11.05.2015. године и истом предмет вратио на поновни поступак. Решењем Секретаријата за имовинске и правне послове Града Београда Сектора за другостепени управни поступак број ../15 од 03.08.2015. године поништен је закључак Одељења за грађевинску инспекцију тужене број ../14 од 11.02.2015. године којим су одређени укупни трошкови рушења у висини од 997.572,00 динара и предмет је враћен истом органу на понови поступак. Висина накнаде штете настале поновним извођењем радова на припајању дела светларника тужиоцемовом стану утврђена је на основу налаза вештака грађевинске струке у износу од 552.516,00 динара, на основу кога је тужилац коначно определио висину тужбеног захтева.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев тужиоца основан обзиром да у деловању тужиоца предузетом након првог рушења у априлу 2014. године нема противправности сходно члану 7. у вези са чланом 6. став 1 и 2. Закона о озакоњењу објекта („Службени гласници РС“, број 96/15 са изменама и допунама), јер је захтев за легализацију поднет 29.01.2014. године, па како је поступак озакоњења био у току по тужиоцемовом благовременом поднетом захтеву, то тужена није била овлашћена да приступи поновљеном рушењу у септембру 2014. године ни у случају да је истом претходило доношење решења о рушењу и закључка о извршењу тог решења у законом проведеном поступку, који је у конкретном случају изостао. С обзиром на то, заузели су становиште да је тужена у обавези да тужиоцу сходно члану 172 став 1. ЗОО накнади штету у висини вредности радова предузетих ради припајања светларника његовом стану, утврђену на основу налаза и мишљења вештака.

По оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених суда је засновано на погрешној примени материјалног права.

Законом о легализацији објекта („Службени гласници РС“, број 95/13 и 117/14) који је ступио на снагу 01. новембра 2013. године и био у примени до 27.11.2015. године када је ступио на снагу Закон о озакоњењу објеката („Службени гласници РС“ бр.96/2015), у одредбама чланова 21.-25. прописује предмет легализације, између осталог и претварање заједничких просторија у стан или пословани простор или припајање заједничких просторија суседном стану, као и услове, могућност легализације у складу са поднетим захтевом и начин издавања грађевинске и употребне дозволе. Према члану 33.истог закона, рушење објекта који су изграђени, односно реконструисани или дорађени без грађевинске дозволе, односно одобрења за изградњу до дана ступања на снагу овог закона, неће се извршавати до правноснажно окончаног поступка легализације (став 1.). Грађевински инспектор доноси без одлагања решење о рушењу објекта ако решење о рушењу није донето и ако утврди да се објекат ради или је његово грађење завршено без грађевинске дозволе после

ступања на снагу овог закона (став 2.). Власници објекта који су поднели захтеве у складу са овим законом који нису правноснажно решени а на којима је причињена штета услед земљотреса, поплава, клизишта, пожара или других елементарних непогода могу предузети непходне радове у циљу заштите објекта од даљег пропадања и наставити поступак легализације (став 3.).

Према члану 176 став 1. тачка 1. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 72/2009 и 24/2011) грађевински инспектор овлашћен је да нареди уклањање објекта или његовог дела, ако се објекат гради или је његово грађење завршено без грађевинске дозволе.

Закон о облигационим односима у члану 172. став 1. прописује да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Да би дошло до заснивања одговорности за штету није довољно само постојање штете, већ да се кумулативно остваре и друге претпоставке и то: противправност штетне радње и узрочна веза између оваквог понашања и штете која се јавља као последица штетне радње, односно узрока који је адекватан насталој штети.

Према утврђеном чињеничном стању, након извршеног грађевинско-инспекцијског прегледа извођења бесправних грађевинских радова на предметном објекту 13.01.2014. године и 24.01.2014. године, сачињеног записника од 29.01.2014 године и донетог решења туженог органа од 10.02.2014. године применом члана 176. став 1. тачка 1. и став 2. Закона о планирању и изградњи, тужилац као инвеститор није уклонио утврђене бесправно изведене грађевинске радове на доградњи и реконструкцији стана припајањем дела светларника зграде свом стану, услед чега је надлежни орган тужене у поступку административног извршења спровео уклањање бесправно изведених грађевинских радова у периоду од 25.04.-30.04.2014. године. Након тога је тужилац поново започео и извео идентичне грађевинске радове, а који су били предмет решења туженог органа од 10.02.2014. године, што је констатовано службеном белешком од 20.08.2014. године, па су исти поново уклоњени у поступку административног извршења тог решења, у периоду од 08.09.-12.09. 2014. године.

Према томе, тужилац је знао да изводи те грађевинске радове бесправно, без решења о грађевинској дозволи, па је таквим својим противправним поступањем узроковао насталу штету. Стога се основано у ревизији тужене истиче да штета није последица протвправне радње тужене, односно незаконитог рада органа тужене у време кад је извршено рушење (други пут). Зато по становишту овог суда у конкретном случају нису испуњени услови за заснивање одговорности тужене за насталу штету рушењем у поступку административног извршења у смислу члана 172. став 1. ЗОО.

Осим тога, због погрешне примене материјалног права не може се прихватити закључак другостепеног суда да је у конкретном случају поступак озакоњења објекта био у току по тужиоциевом благовремено поднетом захтеву 29.01.2014. године будући да је поступак легализације правноснажно окончан пре доношења и ступања на снагу Закона о озакоњењу објекта.

Наиме, према одредбама Закона о озакоњењу објекта („Службени гласник РС“ бр.96/2015 - ступио на снагу 27.11.2015. године) и Закона о изменама и допунама Закона о озакоњењу објекта („Службени гласник РС“, број 83/2018 - ступио на снагу

6. новембра 2018. године), предмет озакоњења је објекат за који је поднет захтев за легализацију у складу са раније важећим законом којим је била уређена легализација објеката до 29. јануара 2014. године, а ти захтеви и пријаве поднети до наведеног датума сматрају се захтевима у смислу овог закона (члан 6.). Решење о рушењу објекта донето од стране грађевинског инспектора на основу пописа и евиденције незаконито изграђених објеката у складу са одредбама Закона о озакоњењу објеката („Службени гласник РС”, број 96/15), неће се извршавати до правноснажног окончања поступка озакоњења, односно не извршава се до коначности решења којим се одбија или одбацује захтев за озакоњење у поступку покренутом на основу решења о рушењу (члан 7.). Поступци за легализацију објеката започети до дана ступања на снагу овог закона по захтевима који су поднети до 29. јануара 2014. године, односно поступци започети по Закону о посебним условима за упис права својине на објектима изграђеним без грађевинске дозволе („Службени гласник РС“ бр. 25/2014 и 145/2014), који нису окончани до дана ступања на снагу овог закона (27. новембра 2015. године), окончаће се по одредбама овог закона (члан 46.).

Код утврђене чињенице да су на дан инспекцијског прегледа грађевински радови на предметном стану били у току, да је захтев за накнадно издавање грађевинске и употребне дозволе поднет 29.01.2014. године, а да је поступак легализације окончан доношењем решења о грађевинској и употребној дозволи Секретаријата за послове легализације објеката за предметни стан од 10.10.2014. године (снабдевено потврдом правноснажности дана 28.10.2014. године), произилази да је поступак легализације започет и правноснажно окончан за време важења Закона о легализацији објеката који је био у примени до 26.11.2015. године. Због тога није било услова да се оцена основаности тужбеног захтева цени са становишта примене одредаба Закона о озакоњењу објеката који је ступио на снагу 27.11.2015. године. Из изнетих разлога, нижестепене пресуде су преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Тужена је успела у поступку по ревизији, па јој на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2, 153. став 1, 154. став 2. и 162. ЗПП, припадају трошкови целог поступка. Висина накнаде ових трошкова одмерена је према опредељеном захтеву и то: за састав одговора на тужбу 9.000,00 динара и заступања на шест одржаних рочишта од по 10.500,00 динара, све према АТ важећој у време предузимања ових парничних радњи. Туженој нису признати трошкови на име састава још четири поднеска будући да се ради о наводима који су могли бити изнети на рочиштима за главну расправу, услед чега се не сматрају нужним трошковима.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић